



# VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

CARINA VAKSDAL & HANNA HERMANSSON  
SAMORDNARE

## Innehåll

Inledning	2
<i>En beskrivning av viktiga händelser under året</i>	
Barnahus invigs	3
Hemsidan lanseras	3
Barnkonventionen	3
Lokalerna	3
Samverkan och dialog	4
Samordnarna	5
Utbildningar, föreläsningar- och konferenser	5
Teknisk utrustning i barnahus	5
<i>Samråd</i>	6
<i>Barnförhör</i>	7
Trygghetsperson	8
BUM & BUP	8
Socialtjänst	8
<i>Barnahus bokslut 2020</i>	9
Planering ekonomiskt överskott	9
<i>Resultat och analys</i>	10
Verksamhetens syfte	10
<i>Utvecklingsområden</i>	11
Bilaga 1. Verksamhetsmålen	
Bilaga 2. Intentionerna i barnkonventionens artiklar 1, 2, 3, 12, 19, 34, 39 och 40	

## Inledning

I februari 2020 startade uppbyggnaden av Barnahus Jämtlands län. Verksamhetens målsättning är att ge barn och unga rättstrygghet, ett gott bemötande, stöd och skydd och vid behov kris- och behandlingsinsatser.

Barnahusverksamheten bygger på en överenskommelse mellan Region Jämtland Härjedalen, Polismyndigheten Region Nord PO Jämtland, Åklagarmyndigheten Åklagarkammaren i Östersund och samtliga åtta kommuner i Jämtlands län. Överenskommelsen utgår från ett samverkansavtal där verksamhetsmål, målgrupp, myndigheternas samverkansansvar beskrivs och regleras. Arbetet följs regelbundet upp av en styrgrupp, arbetsgrupp och en politisk ledningsgrupp.

Verksamheten ska ha ett tydligt barnrättsperspektiv och arbetet ska ske i enlighet med barnkonventionen och övrigt gällande lagstiftning för parterna. Två samordnare ska vara anställda, en från Östersunds kommun och en med anställning hos polismyndigheten.

Vissa delar av verksamheten har kommit i gång. Planerade samråd genomförs på barnahus på fasta tider varje vecka och leds av samordnare. Fortfarande återstår några åtgärder av lokalerna för att barnförhören också ska kunna hållas på barnahus. Representanter från polismyndigheten och Östersunds kommun genomförde under hösten en gemensam skyddsronad av lokalerna. Några av de brister som framkom vid skyddsronen åtgärdades kort där efter. Fortfarande återstår några brister vilket planeras att åtgärdas i början av 2021.

Coronaviruset och covid-19 och restriktionerna under 2020 har också påverkat uppstarten och uppbyggnaden av verksamheten. Samordnares planerade resor ut i länet, direkta möten, studeibesök hos samverkansparter har fått ställas in. Utbildningar och föreläsningar har avbokats, skjutits upp för att senare genomföras med digitala lösningar. Samordnare har under året deltagit i flera politiska- och tjänstemannaforum och har på så sätt kunnat nå ut med information om barnahus och hur verksamheten utvecklats.

Det positiva intresset för länets barnahus har över lag varit stort under hela året. En utökad digital anpassning har gjort det möjligt att nå ut i länet med information om verksamheten och påbörja dialog kring samverkansformer.

Studiebesöken på barnahus har varit restriktiva och begränsats till de samverkansparter som ingår i avtalet och de professioner som är viktiga för det enskilda barnet. Vår förhoppning är att vi så småningom ska kunna möta alla de som önskar att se lokalerna.

Inför 2021 ser vi att verksamheten fortsättningsvis kommer att påverkas av coronaviruset och covid-19. Utgångspunkten är att anpassa verksamheten efter rådande läge för bästa möjliga funktion. Barnahus utgör en viktig samhällsfunktion med en tydlig målsättning.

## En beskrivning av väsentliga händelser under året

### Barnahus invigs

Den 25 november 2020 invigdes Barnahus Jämtlands län av H.M Drottning Silvia med ett förinspelat tal. På grund av coronaläget och covid -19 kunde drottningen själv inte närvara.

Vid invigningen deltog ett begränsat antal gäster som bjödits in av Länsstyrelsen Jämtlands län. Regionöverläkare Urban Tirén gav i sitt tal en gedigen bakgrund till hur barnahus framväxt sett ut under de två senaste decennierna i Sverige och i länet. Urban Tirén beskrev att samverkan, personligt engagemang och drivkraft varit viktiga faktorer till att vi nu har ett Barnahus i vår region. Det 33:e barnahuset i Sverige.

Tal hölls också av Erik Bakkman, Polisområdeschef Jämtland, Tom Silverklo, Regionråd och ordförande i SVOM, Magnus Rönnerfjäll, ordförande i Social- och arbetsmarknadsnämnden Östersunds kommun. Samordnare bjöd på en virtuell rundvisning i barnahus lokaler.

### Hemsidan lanseras

Den 14 november 2020 lanserades hemsidan för Barnahus Jämtlands län. Hemsidan vänder sig till allmänheten och professionella som vill vet mer om verksamheten. Hemsidan tar upp information om hur en orosanmälan kan göras till socialtjänsterna och vad som sker med anmälan efter det.

Specifik information riktar sig till barn, föräldrar och vuxna som vill veta mer om vad våld och sexuella övergrepp är, hur man kan känna sig som utsatt och hur man kan gå till väga för att få råd och stöd.

Viktiga kontaktuppgifter till länets socialtjänster, polisen, sjukvården och barnahus finns att finna på hemsidan. Länkar till olika hjälporganisationer som på ett eller annat sätt arbetar för att stärka och stötta utsatta barn finns också på hemsidan.

### Barnkonventionen

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Samordnare och samverkande parter i barnhus har ett gemensamt ansvar att säkerställa att varje barns behov och rättigheter stärks i de rättsliga- och sociala processerna. Barnkonventionens artiklar 1, 2, 3, 12, 19, 34, 39 och 40 ska vara en del av riktlinjerna i utredning och handläggning gällande brott mot barn.

Detta innebär att varje part som ingår i samverkansavtalet ska ha kunskap om barnkonvention och dess tillämpning när det gäller barn som utsätts för våld och övergrepp. Barnahus kommer att arbeta för att alla samverkansparter ska bli bättre på att synliggöra och tillvarata barns behov och barns bästa. Genom pågående utbildning till barnrättskoordinator kommer samordnare att ha goda förutsättningar att implementera barnkonventionen i verksamheten. Det ska märkas att barnkonventionen blivit lag.

### Lokalerna

I uppstart av verksamheten prioriterades inventering, beställning av möbler och teknisk utrustning då inget fanns på plats i lokalerna. Det mesta av möbler och teknik var på plats under hösten. Lokalerna är inredda med stor omsorg. Barn som kommer till barnahus ska erbjudas ett respektfullt och tryggt omhändertagande. Det är en förutsättning för att barn ska våga berätta vad det varit med om när någon gjort dem illa.

I ett barnahus ställs höga krav på lokalerna och redan tidigt under året uppmärksammade samordnare ansvariga parter på brister i lokalerna. Ansvariga representanter från Östersunds kommun och polismyndigheten har var för sig och tillsammans varit i lokalerna vid flera tillfällen för att se vad som

behöver åtgärdas. En gemensam skyddsronnd genomfördes senast den 29 oktober. Då upprättades en åtgärdsplan. När bristerna är åtgärdade ska en gemensam skyddsronnd genomföras igen. Lokalerna behöver godkännas för att barnförhör ska vara möjligt att genomföras.

Åtgärder som bedömts vara nödvändiga gäller:

- entrédörren till barnahus. Dörren behöver anpassas med insynsskydd och ljudisolering, och begränsa möjlighet till intrång i lokalerna.
- i vissa av rummen behöver fönsterhandtagen bytas ut mot låsbara handtag.
- innerdörrarna till de två barnförhørsrummen behöver isoleras.
- i ett av medhörningsrummen behövs kompletterande ljudisolering.
- en vägg på toaletten behöver kompletterande ljudisolering.

I slutet av december återstod fortfarande att åtgärda entrédörren och fönstren. Ansvariga har meddelat att dörren ska åtgärdas under vecka 4, 2021. Fönstren ska åtgärdas i början av 2021.

## Samverkan och dialog

Intresset och efterfrågan av information om verksamheten har varit stor från samverkande parter och inte minst från de lokala medierna. Intervjuer har getts efter bästa förmåga. Några studiebesök har gjorts på barnahus av mindre grupper från Barn- och ungdomspsykiatri, Barn- och ungdomshabiliteringen, Barn- och ungdomsmedicin, särskilda företrädare och polisen.

Barnahus Jämtlands län erbjuder sedan augusti 2020 rådgivning och konsultation. Socialtjänst, elevhälsa och skola är de som främst efterfrågat barnahus kompetens. Enstaka föräldrar har hört av sig för råd och stöd.

Allt eftersom de tekniska möjligheterna i barnahuslokalerna har utvecklats har ett stort antal digitala möten, både regionalt och nationellt, genomförts och gjort det möjligt att uppmärksamma och sprida nyheten att vi har ett barnahus i Jämtlands län.

En viktig dialog med berörda parter har kunnat påbörjas tack vare de digitala lösningarna. Samordnare har i uppstarten av barnhus haft möten med samtliga socialtjänster i länet för att skapa kontakt, infomera om verksamheten, och prata om samverkansformer och förväntningar. Samma process har skett med representanter från barn- och ungdomspsykiatri och barn medicin.

Samordnare har skickat mail till högsta ledning i kommunerna som ansvarar för skola- och förskoleverksamheterna, och erbjudit möjlighet till information om barnhusverksamheten. Några enstaka kommuner har hört av sig och bjudit in till fortsatt dialog med samordnare.

Skolan och förskolan utgör en viktig del när det gäller att utse trygghetspersoner som ofta finns att finna bland skol – och förskolepersonal. När en vårdnashavare är misstänkt kan trygghetspersonen få uppdraget att följa med barnet till barnförhöret. Uppdraget kan innebära att vara med barnet i flera timmar under en dag.

För att på bästa sätt rikta informationen och beskriva Barnahus Jämtlands läns uppdrag har mycket förberedelse lagt på planering, presentationsmaterial och att inhämta information av samverkande parter verksamheter. Barnahus hemsida utgör en viktig del i att sprida kunskap och information om verksamheten. Vår förhoppning är att vi så småningom ska kunna åka ut i länet för att träffa samverkande

parter direkt. Barnahus är en länsövergripande verksamhet och det vill vi att samverkande parter ska känna.

## Samordnarna

Östersunds kommun och Polismyndigheten PO Jämtland ska var för sig tillhandahålla en samordnare till barnahus. Samordnarna ska ha likartade förutsättningar att genomföra sitt gemensamma uppdrag.

I februari 2020 påbörjade en av samordnare sitt uppdrag genom anställning på Östersunds kommun. Polismyndigheten har under året tillfälligt valt att lösa samordnarollen med att ha en polis på barnahus med erfarenhet av att utreda brott mot barn. Polisens tillfälliga samordnare har inte arbetat heltid på barnahus utan alitererat sitt uppdrag med barnförhör på polisstationen eller annan plats i länet. Efter förfrågan från arbetsgruppen, meddelade polisen under hösten att de innan årskiftet skulle tillsätta en fast samordnare på heltid.

Frågan om polisens samordnare är forfarande aktuell inför kommande verksamhetsår. Detta innebär en fortsatt osäkerhet i utvecklingsarbetet av barnahus. Polismyndigheten utgör en central part i kärnverksamheten. Nuvarande situation begränsar samordnarnas möjlighet till samverkan och dialog med övriga parter. Ett större ansvar läggs också på den andra samordnaren när det gäller samordnarnas gemensamma uppdrag. En mer förutsägbar situation av samordnarrollen från polisen är att önska då verksamhetsplaneringen inför kommande år påverkas.

## Utbildningar, föreläsningar- och konferenser

Samordnare har deltagit vid flera utbildningar, föreläsningar och konferenser under året som bedöms gagna verksamheten på sikt. Ett exempel är utbildningen till Barnrättskoordinator som påbörjades i december 2020. Utbildningen är viktigt i implementeringen av barnkonventionen i verksamheten.

Under hösten genomförde Allmänna barnhuset en tvådagarsutbildning i Östersund för socialtjänsterna i länet. Samordnare från barnahus deltog vid utbildningsdagarna. Genom modellen "Efter barnförhöret" är målsättningen att barn och föräldrar ska erbjudas stöd direkt efter ett barnförhör. Modellen innebär att både myndighetssidan och behandlare från öppenvården är involverade i familjen efter att barnet varit på barnförhör. Genom samarbete mellan berörda parter kommer ett fortsatt arbete att handla om att förankra modellen i kommunerna. Socialtjänsterna i länet har olika förutsättningar, vilket innebär att de rutiner som upprättas ska vara förankrade i den egna hemkommunen.

Några övriga exempel på utbildningar, nätverksdagar, konferenser, webinarier där samordnare deltagit är; Barnafrids Basprogram – Våld mot barn, konferenser och seminarium om hedersbrott och hederskulturen, webinarier som handlat om en väg ut ur våldet, dödligt våld mot barn, barn som anhöriga, sekretess på barnahus. Höstens planerade utbildning till HBTQ-diplomerad fick ställas in på grund av sjukdom. Det är oklart när den kan erbjudas igen.

## Teknisk utrustning i barnahus

Med tillbakablick på det gångna året kan det konstateras att den tekniska utrustning som installerats i lokalerna har varit nödvändiga för verksamheten. Utrustningen har använts i stor omfattning vid olika möten, föreläsningar och utbildningstillfällen som genomförts regionalt och nationellt under året. Utrustningen har också möjliggjort att nå samverkande parter.

I barnahuslokalerna finns två konferensrum som benämns som medhörningsrum, vilka är utrustade med digital whiteboard, kamera och ljudanläggning. Polisens tekniska utrustning används vid medhörning och barnförhör. Utrustning är installerad i två medhörningsrum som i sin tur är kopplade till två rum, anpassade för videoförhör med barn.

## Samråd

Samråden utgör en del av kärnverksamheten på barnahus och är planerade att erbjudas varje onsdag mellan klockan 10.00-12.00. Utöver det ska möjlighet finnas för konsulterande – och akuta samråd. På samråden hanteras polisanmälningar där det finns misstanke om brott mot barn.

Det första samrådet på barnahus genomfördes den 23 september. Till samråden kommer representanter från polisen, åklagarmyndigheten, barnmedicin, barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst för att delta. Vid de flesta av samråden har socialtjänsterna i länet deltagit via högtalartelefon. Några försök har gjorts att genomföra samråden helt digitalt, men sekretesslagstiftning och de tekniska förutsättningarna hos varje part sätter begränsningar för vad som är möjligt.

Rutinerna för samråd och barnförhör har tagits fram och ska i den fortsatta processen justeras och anpassas allt eftersom verksamhetens behov växer fram. Samordnare har tagit ett tydligare mandat för att leda samråden. En viktig funktion för samordnare är att göra alla parter delaktiga i processen och planeringen kring de enskilda barnet.

Samordnare har tagit upp och diskuterat formerna för samråden tillsammans med berörda parter när det uppstått behov. Några socialtjänster har efter samråd återkommit till samordnare med frågor som rör till exempel hur sekretess mellan parterna ska hanteras. Varje part ansvarar och bedömer vilken information som är relevant att lämna i varje enskilt ärende. Samråden möjliggör en effektivare planering av det enskilda barnets situation utifrån polisanmälan, men i nuläget är det inte möjligt att dra några slutsatser hur det påverkar.

Den totala tidsåtgången för samråden hittills uppskattas till cirka 30 h vilket innefattar planeringstid och samrådstid vid tolv tillfällen för perioden 23/9 – 31/12 2020. Dessa samråd har varit planerade med föranmälda anmälningar och konsultationsärenden. Inga uppföljande eller akuta samråd har skett under perioden. Socialtjänsten står för den högre andelen polisanmälningar. Vid enstaka tillfällen har den unge själv gjort en polisanmälan eller någon annan anhörig.

Behovet av konsulterande och rådgivande samtal har erbjudits från barnahus sedan slutet av augusti. Det är främst socialtjänsten som ringer för att rådgöra kring polisanmälningar och skyddsbedömningar. 53 barn ingår i de 30 ärenden som hanterats på barnahus. Övervägande del av anmälningarna handlar om misstankar om våldsbrott, där efter sexuella övergrepp och sen annan misstanke. Den statistik som presenteras gäller för perioden 23/9 – 31/12 2020. Statistikunderlaget visar hur inflödet varit vid planerade samråd, vilka parter som varit representerade vid samråden, hur fördelning i anmälningarna ser ut mellan pojkar och flickor och fördelning av misstänkta personer i förhållande till barnen. Statistiken visar att inga barnförhör har genomförts på barnahus. Inga uppgifter finns på hur många barnförhör som genomförts på polisstationen eller annan plats i länet.

<i>Samråd perioden 23/9 – 31/12 2020</i>	<i>Antal</i>
Samråd, planerade	12
Konsultativa ärenden vid planerade samråd	17
Uppföljande samråd	-
Anmälningar som har tagits upp	30
Antal barn som ingår i anmälningarna	53

Ärenden vid samråd fördelat på kön och ålder	Flickor	Pojkar	Annan
0-14 år, antal	-	-	-
15-17 år, antal	-	-	-
Misstänkta brott	Flickor	Pojkar	Annan
Våldsbrott, 0-14 år, antal	13	12	-
Våldsbrott, 15-17 år, antal	10	1	-
Sexuella övergrepp, 0-14 år, antal	6	2	-
Sexuella övergrepp, 15-17 år, antal	1	1	-
Annat 0-14 år	4	1	-
Annat 15-17 år	2	-	-
Misstänkt person i förhållande till barnet	Antal		
Mamma	4		
Pappa	14		
Styvmamma	-		
Styvpappa	4		
Syskon	-		
Släkting	2		
Annan/Okänd	9		

Delaktighet samråd perioden 23/9 – 31/12 2020				
PART	ÄRENDE, ANTAL	SAMRÅD, PLANERADE, ANTAL	KONSULTATIV, SAMRÅD, ANTAL	UPPFÖLJANDE, SAMRÅD, ANTAL
BUM (Barn- och ungdomsmedicin)		12	-	-
BUP (Barn- och ungdomspsykiatri)		11	-	-
Polismyndigheten		12	-	-
Åklagarmyndigheten		12	-	-
SOCIALTJÄNSTEN JÄMTLANDS LÄN	ÄRENDE, ANTAL	SAMRÅD, PLANERADE, ANTAL	KONSULTATIV, SAMRÅD, ANTAL	UPPFÖLJANDE, SAMRÅD, ANTAL
Berg	1	1		
Bräcke	1	1		
Härjedalen	-	-		
Krokom	2	3		
Ragunda	5	2		
Strömsund	10	6		
Åre	2	2		
Östersund	9	5		

## Barnförhör

Polisen har fram till årskiftet 2020/2021 fortsatt att genomföra barnförhör på polisstationen i Östersund eller på andra lämpliga platser i länet. Anledningen är att säkerhetskraven som ställts på lokalerna inte är uppfyllda. Säkerhetskraven gäller en anpassning av entrédörren till barnahus lokaler och låsbara fönster i vissa av rummen.

Barnförhören kan först komma igång när en godkänd skyddsronde genomförs av representanter från polismyndigheten och Östersunds kommun. Efter det kan samordnare inleda samarbetet med polisen för att planera för barnförhör i barnahus lokaler. Polisens tekniska utrustning finns redan på plats. Under 2021 är också planen att bygga upp och erbjuda en filialverksamhet i länet. Det vill säga en barnanpassad miljö vid barnförhör utanför barnahus lokaler.



<i>Genomförda barnförhör perioden 23/9 – 31/12 2020</i>	<i>Flickor</i>	<i>Pojkar</i>	<i>Annan</i>
Antal barnförhör som genomförts på barnahus, 0–14 år	0	0	0
Antal barnförhör som genomförts på barnahus, 15–17 år	0	0	0
Antal barnförhör som genomförts på polisstationen eller annan plats, 0-14 år			
Antal barnförhör som genomförts på polisstationen eller annan plats, 15-17 år			
Antal förhör som skett inom två veckor efter att förundersökning inletts			
Antal förhör som har skett mer än 4 veckor efter att förundersökning inletts			
Antal ärenden där beslut i åtalsfrågan fattats inom tre månader			
<i>Misstänkta brott vid barnförhör perioden 23/9 – 31/12 2020</i>	<i>Flickor</i>	<i>Pojkar</i>	<i>Annan</i>
Våldsbrott, 0-14 år, antal			
Våldsbrott, 15-17 år, antal			
Sexuella övergrepp, 0-14 år, antal			
Sexuella övergrepp, 15-17 år, antal			
Annat			
<i>Misstänkt person i förhållande till barnet</i>			<i>Antal</i>
Mamma			
Pappa			
Styvmamma			
Styvpappa			
Syskon			
Släkting			
Annan/Okänd			
<i>Förhör med misstänkt gärningsman under 15 år 23/9 – 31/12 2020</i>			
Antal förhör med misstänkt gärningsman under 15 år på barnahus			0

## Trygghetsperson

<i>Trygghetsperson 23/9 – 31/12 2020</i>	
Antal förhör där trygghetsperson följt barnet till förhöret på barnahus	0
Antal förhör där trygghetsperson följt barnet till förhöret på annan plats	

## BUM & BUP

<i>Barn- och ungdomsmedicin perioden 23/9 – 31/12 2020</i>	
Antal läkarundersökningar genomförda på barnahus	0
Antal läkarundersökningar genomförda på annan plats	4
<i>Barn- och ungdomspsykiatri perioden 23/9 – 31/12 2020</i>	
Antal psykologiska krissamtal som genomförts på Barnahus	0
Antal psykologiska krissamtal som genomförts på annan plats	0
Antal anhöriga i krisstöd	0
Antal medhörningar vid barnförhör	1

## Socialtjänst

I planen för uppföljning av Barnahus Jämtlands län för perioden 2020 – 2026 finns en plan för vilka uppgifter som ska ingå i verksamhetsberättelsen. Den fråga som rör socialtjänsten är "Antalet ärenden där utredning enl. 11 kap 1 och 2 §§ Sol har avslutats inom 4 månader." Samordnare har i samband med att verksamhetsberättelsen ska sammanställas ställt frågan vidare till socialtjänsterna. Detta resulterade i att några socialtjänster hörde av sig och undrade över frågans relevans.

Det är upp till varje kommun om de vill svara på frågan. Ett viktigt syfte är att belysa det sociala perspektivet och se om socialtjänstens och polisen utredningar går i takt med varandra. Om polisens utredning drar ut på tiden finns risk att socialtjänstens utredningstid också påverkas. Socialtjänstens utredning kan vara pågående när en polisanmälan blir aktuell eller att en utredning precis avslutats. Samordnare kommer att lyfta frågan om det finns skäl att justera uppföljningsplanen i den del som rör socialtjänsterna. Frågan kommer att ställas till styrgruppen som antagit uppföljningsplanen.

En återkoppling kom till samordnare från Ragunda kommun och Biträdande IFO-chef Peter Berglund. Han skriver så här;

” Svar från Ragunda:

- 4 ärenden via barnahus under angiven period.
- 1 ärende avslutades utredning SoL 11:1 inom 4 månader.
- 3 ärenden (varav ett syskonpar) blev utredningstid för utredning SoL 11:1 längre än 4 månader. Orsak var att vi fick vänta på utredning från polis/åklagare som initierats av anmälan från oss.

Tyvärr är upplevelsen att vi ofta blir fördröjda av polis/åklagares agerande, samt därmed får svårt att samordna vårt arbete med dessa myndigheters arbete. Samarbetet person till person mellan oss och polis/åklagare fungerar bra, vår tolkning är att det är brist på organisationsnivå som gör att polis/åklagare fördröjs.

Vi är nöjda med samarbetet med barnahus utifrån den erfarenhet vi har till dags dato. Räkna med att det blir ännu bättre med mer erfarenhet.”

<i>Utredning 11 kap 1 och 2 § Sol har avslutats inom 4 månader - perioden 23/9 – 31/12 2020</i>	
<b>Socialtjänst</b>	<b>Antal</b>
Berg	
Bräcke	1
Härjedalen	0
Krokom	
Ragunda	1
Strömsund	
Åre	
Östersund	-

## Barnahus bokslut år 2020

Externa intäkter	1 900 000 kr
Personal	
Handledning/Fortbildning	8381 kr
Telefoner	1088 kr
Kontoret	12 544 kr
Lokaler	319 100 kr
Inventarier	244 959 kr
Enhetsspecifikt	124 592 KR
Verksamhetsmedel	12 976 kr
<i>Summa intäkter</i>	<i>1 900 000 kr</i>
<i>Summa kostnader</i>	<i>1 329 576 kr</i>
<b>Resultat</b>	<b>570 424 kr</b>
<b>Överflyttat till år 2021</b>	<b>570 424 kr</b>

Redovisat av Östersunds kommun, Social- och arbetsmarkandsförvaltningen

## Planering ekonomiskt överskott

Överskottet önskas kunna användas till fortsatt spridning och utveckling av verksamheten och göra den tillgänglig för alla genom;

- en sydsamisk översättning av hemisdan.
- ett informationsmaterial som kan hjälpa till att sprida barnanhusverksamheten till exempel affischer, broschyrer, visitkort, roll-ups.

## Resultat och Analys

### Verksamhetens syfte

- att "erbjuda barn som misstänks vara utsatta för vålds- och sexualbrott ett omhändertagande som är anpassat till barnets behov."
- att "höja kvaliteten på de sociala- och medicinska utredningarna samt brottsutredningarna. En kvalitetshöjning ska bidra till ett säkert underlag för nödvändigt stöd samt till att fler brott mot barn/ungdomar lagförs."

Det verksamhetsmål som angetts för verksamheten finns reglerat i samverkansavtalet och innehåller nio punkter, se bilaga 1. Barnkonventionens intentioner och de artiklar som anges i verksamhetsmålen för barnahus ska uppfyllas, se bilaga 2.

Samordnare för barnahus påbörjade under året en utbildning till Barnrättskoordinator vilket möjliggör en god implementering av barnkonventionen i verksamheten. Samråden utgör en viktig arena där samtliga parter möts för att planera kring ett barns behov. Där ges möjlighet att reflektera och prata kring barnets situation, förutsättningar och rättigheter, vad som är barnets bästa och hur barnet kan få komma till tals utifrån ålder och mognad. En återkommande fråga vid samråden kan vara; Har vi under samrådet tagit hänsyn till barnrättslagen, och sedan motivera ett svar som utgår från det enskilda barnet? Det bli på så sätt en systematisk prövning av barnets bästa.

Uppbyggnaden av barnahus påbörjades i februari 2020. Målet att komma igång med både samråd och barnförhör har inte uppnåtts. Till stor del har det handlat om att lokalerna inte varit godkända för verksamhetens syfte. Detta har inneburit att barnförhör fortsatt att hållas på polisstationen i Östersund eller annan lämplig plats. Detta är mycket olyckligt och bedöms påverka verksamhetens syfte och målsättning i hög grad.

I september hölls det första samrådet och totalt har tolv samråd genomförts under 2020. Ett trettiotal anmälningar med misstanke om olika brott mot barn har behandlats. Anmälningarna har innefattat ett femtiotal barn. Kring varje enskilt barn har en gemensam planering gjorts. Den rättsliga, sociala och medicinska processen har skett parallellt där barnets behov av skydd, barnförhör, undersökning, och bedömning av stöd innan, under och efter barnförhöret har diskuterats.

Processen vid de samråden har fungerat bra och alla professioner som finns med i samverkansavtalet har varit närvarande. Samordnarrollen utgör en viktig funktion för att göra alla parter delaktiga i processen. Rutiner för samråden har tagits fram kommer att anpassas allt efter behov.

Åklagarens ansvar är att leda förundersökning och besluta om och när ett barnförhör ska ske. Ibland har barnförhör kunnat planeras direkt vid samråden på barnahus, ibland har beslutet fått avvakta.

Det faktum att barnförhör inte kunnat hållas i barnahus gör att några av de målsättningar som angivits i verksamhetsmålen 2, 3, 4 och 5 inte kan bedömas vara helt uppfyllda. Inte heller är det möjligt att bedöma hur samarbetet fungerat i utredningsprocessen mellan polis, socialtjänst och sjukvården som syftas i verksamhetsmålen 6, 7, 8 och 9.

Samordnare kommer fortsatt att arbeta för att sprida information om verksamheten. Under 2020 lades fokus på att nå ut till samverkande parter. Inför 2021 kommer prioriteringen och fokus att vara att nå ut till barnen och allmänheten med information om verksamheten. Vi behöver också skapa en dialog med polisen som träffar barn och unga i olika utsatta situationer.

Sammanfattningsvis är slutsatsen att de syften och verksamhetsmål som angetts för verksamheten och målgruppen inte uppfyllts under 2020. För att detta ska bli möjligt måste alla delar i verksamhetsprocessen vara på plats. Det vill säga samråd, barnförhör, läkarundersökningar och möjlighet till planering efter barnförhöret med råd och stödinsatser. Barnahus lokaler är väl anpassade för att möta de utsatta barnen. De detaljer som återstår att åtgärda i lokalerna behöver åtgärdas snarast.

## Utvecklingsområden

De utvecklingsområden som identifierats i barnahus Jämtlands län är;

- att komma igång med både samråd och barnförhör på barnahus.
- att skapa verksamhetsrutiner som underlättar samarbete och samverkan mellan parterna.
- att utveckla och bygga upp filialverksamhet i länet för barnahus.
- att implementera barnkonventionen i barnahus
- att nå ut till barn, allmänhet och polis med information om barnahus.

## Bilaga 1

### Verksamhetsmålen för Barnahus Jämtlands län är att:

1. intentionerna i barnkonventionens artiklar 1, 2, 3, 12, 19, 34, 39 och 40 ska uppfyllas. Se bilaga 2.
2. tillförsäkra att ett misstänkt utsatt barn behandlas så skonsamt som möjligt bland annat genom ett minskat antal kontakter med professioner.
3. tillförsäkra att barnen erbjuds en rättssäker, snabb och samordnad process med rätt till kontinuerlig information samt att barnet ges möjlighet att uttrycka sin uppfattning och åsikter i den utsträckning och på det sätt som hans eller hennes mognad medger.
4. barnet och familjen erbjuds adekvat social- och psykologiska kris- och behandlingsinsatser så snart det är möjligt.
5. barnet skyndsamt undersöks medicinskt och i första hand i barnahus lokaler.
6. brottsutredningar ska kunna slutföras mer skyndsamt och med högre kvalitet samt att fler brott ska lagföras.
7. socialtjänstens utredningar ska kunna slutföras mer skyndsamt med högre kvalitet.
8. verksamheten bidrar till att höja kompetensen inom ämnesområdet hos personal som i sin yrkesverksamhet kommer i kontakt med barn.
9. verksamheten bidrar till en ökad kvalitet i respektive myndighets handläggning.

## Bilaga 2

### Intentionerna i barnkonventionens artiklar som ska uppfyllas inom Barnhus Jämtlands län;

Barnkonventionen enligt "Mänskliga rättigheter Barnets rättigheter En lättläst skrift om barnets rättigheter".

- *Artikel 1* handlar om vem som är barn. Alla människor under 18 år är barn.
- *Artikel 2* handlar om att reglerna gäller för alla barn. Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga bli sämre behandlade. Det har ingen betydelse vilken färg barnet och barnets föräldrar har på huden, om barnet är flicka eller pojke, vilket språk barnet talar, vilken gud som barnet tror på, om barnet har en funktionsnedsättning eller om barnet är rikt eller fattigt. Mobbning i skolan kan till exempel vara diskriminering.
- *Artikel 3* handlar om barnets bästa. Politiker, myndigheter och domstolar ska alltid tänka på vad som är bäst för barn när de bestämmer sådant som gäller barn. I artikeln står det att de som bestämmer i första hand ska beakta vad som bedöms vara barnets bästa. Det betyder att det ibland finns saker som är viktigare än barnets bästa. Men politikerna måste alltid kunna visa att de också har tänkt på barnen.
- *Artikel 12* handlar om att barnet har rätt att säga hur det vill ha det. Vuxna ska lyssna på barn. Myndigheter och domstolar ska fråga barnet vad det tycker och lyssna på barnet när de bestämmer saker som gäller barnet. Det kan vara om barnets föräldrar ska skiljas och de inte är överens om var barnet ska bo. Då ska domstolen fråga både föräldrarna och barnet hur de vill ha det. Det kan också vara att lärarna i skolan frågar barnen vad de tycker innan de bestämmer saker. Politiker i en kommun ska fråga barn vad de tycker innan de bestämmer om sånt som rör barn.
- *Artikel 19* handlar om att skydda barn mot våld hemma. Länderna ska skydda barn mot föräldrar och andra vuxna som slår barnet, är elaka mot barnet, eller tar hand om barnet dåligt på något annat sätt. Det kan vara att föräldrarna missbrukar alkohol eller narkotika eller att föräldrarna utnyttjar barnet sexuellt.
- *Artikel 34* handlar om att skydda barnet mot att vuxna tvingar dem till sex eller att barnet tvingas att sälja sex.
- *Artikel 39* handlar om att länderna ska hjälpa barn som har blivit utnyttjade så att barnet kan må bra och leva ett vanligt liv. Det kan vara barn som har varit soldater i krig.
- *Artikel 40* handlar om barn som är misstänkta för något brott. Länderna lovar att behandla barnet bra och att ge barnet en rättvis rättegång.



